

School for Teachers
Училище за учители

ПЕТ МИНУТИ СТИГАТ ДА СТАНЕШ ЖУРНАЛИСТ

Дарина Стайкова Хаджийска

Начално училище „Св. Климент Охридски“ – с. Войсил

Пет минути стигат да изберем да четем или не, как и какво да четем или защо да не четем. Без съмнение, четенето допринася за емоционалното и интелектуалното развитие на учениците, развива тяхното въображение, стимулира любознателността им. Писменият текст е навсякъде около нас и поради това четивната грамотност е предпоставка за успех във всяка област.

Работя в малко училище, в което е голям процентът на децата, чийто майчин език не е българският. Личното отношение към всяко дете е приоритет за нас и несъмнено дава своите добри резултати. Опитваме във времето на социалните мрежи да събудим интерес и към книгите и да открием още светове пред учениците

За постигане на по-добри резултати при насърчаване на четенето училището може да предложи допълнителни стимули, привлекателни за учениците. Различни са децата и начините, по които те стават читатели.

Нашият допълнителен стимул възникна спонтанно в последните 5 минути на един час по формиране на комуникативно-речеви умения. След обсъждане и писане на поредния преразказ остана време и решихме всеки да представи своя текст пред останалите ученици. Едно момиче прочете своя преразказ и едно дете възкликна: „Това е за публикуване във вестник!“¹. Децата пропуснаха коментара, но ние, учителите, се замислихме – защо пък не.

Ако ученикът влезе в ролята на журналист – да търси, събира, обработва информация, да я представя пред своите съученици, ще е мотивиран да чете. За съжаление, все по-рядко учениците посягат към рафта с книги. Затова, ако имат стимул за изява, да видят резултата от своя труд на страниците на училищния вестник, това ще възбуди интереса им към четенето.

С подготовката на вестника учениците сами търсят и подреждат информация, учат чрез изследователска дейност, полагат се основите на творческото мислене.

Поставихме си следните цели.

– Надграждане на езиковата култура и изграждане на положително отношение към българския език.

– Развиване на уменията за работа в екип.

– Засилване на мотивацията за учене и четене.

- Обогаляване на речниковия запас.
- Затвърдяване и усъвършенстване на уменията за създаване на писмено съобщение.

- Формиране на патриотично съзнание.

Водени от латинската поговорка „Думите отлитат, написаното остава“, с подкрепата на директора г-жа Гергана Тончева и колегите Соня Трифонова и Марияна Хаджийска положихме основите на една традиция в нашето училище – издаването на училищен вестник. Решихме в последните 5 минути от часовете да обсъждаме темите за вестника, какво да се включи и кое от изминалия урок може да бъде поместено на страниците му. В предварителните дейности се обсъди спецификата на първата страница на един вестник. Учениците разгледаха няколко издания, отбелязаха различните рубрики, начина на композиране на теста, илюстрациите.

Последните години нашето училище се опитва да следва детските мечти и да помогне за тяхното събдяване. Чрез дейностите си целим учениците да осъзнаят, че училището им помага да осъществят мечтите си. Следваме тази традиция и всяка учебна година минава под дадено мото. През изминали години дадохме възможност учениците да изявят своите музикални и танцови умения, спортни прояви – участия в различни турнири. През последната учебна година бяха в ролята на актьори и режисьори. Направихме филма „Малко училище с големи мечти“. Учениците сами се наричат малки мечтатели и името на вестника дойде съвсем логично – „Малки мечтатели“. Имат възможност да събднат мечтите си за журналистическа кариера на страниците на вестника.

Следващата задача беше да се обмисли какво да се включи във вестника. Може да се пишат статии за училищния живот, учителите, директора, лично творчество, спортни изяви на учениците, български празници и обичаи, забавни страници. Реши се вестникът да се издава всяко тримесечие, като всеки брой ще е тематичен. Първи брой обхваща месеците септември – ноември, втори брой – декември – февруари, трети брой – март – май.

Учениците-репортери трябваше да вземат интервю от директора на училището, да проучат живота и творчеството на видни българи, да съберат информация за празниците през съответния период, да посетят и вземат интервю от изявени жители на село Войсил. Сами да правят снимки за репортажите си.

В разясняването на отразяване на дадено събитие се наблегна на правилото за петте въпроса. Една статия трябва да може да отговори на следните въпроси:

- За **кого** се разказва?
- За **какво** се разказва?
- **Кога** се е случило?
- **Къде** се е случило?
- **Защо** се е случило?

Вестникът дава възможност за изява на всяко дете, насърчава комуникацията, формира социални умения. Създава се атмосфера на сплотеност.

Желаещите да участват в първия брой на вестника, бяха много. Трябваше да има критерий, по който да се изберат бъдещите репортери. Реши се всеки да има възможност да се изяви, но след като покаже добри постижения в часовете. В часовете по български език и четене се взимаха предвид словотворческите задачи. Във втори клас се проведе конкурс по краснопис, а наградата за победителя беше да направи интервю с изявен жител на селото.

В трети клас се изработи табло, на което се отбелязваха отличниците на седмичната по предмети. Таблото е под формата на къща, което носи в себе си и скрита символика. Къщата е символ на семейство, единност, отговорност. Вестник също се прави от екип, добри резултати се постигат, когато се работи заедно. Отличниците по даден предмет имат и отговорността да напишат дадена рубрика във вестника. Най-добрите по математика се заемат с ребуса и кръстословицата, по четене – проучват и описват народните празници и обичаи, по български език – с рубриката „Малък коментар“, по „Човекът и обществото“ – с официални и национални празници, по изобразително изкуство – с лично творчество.

След издаването на броя всеки от репортерите е горд с постиженията си, а останалите се радват на успеха на съучениците си. Написан от читател за читател, вестникът представя четенето като комуникативна дейност.

Във втори клас се изработи табло с разтворена книга до името на всеки ученик. То е за часовете по извънкласно четене. В тези часове доброволно учениците сами представят книгите. Ученикът трябва да осигури от библиотеката няколко книги от избрания автор за часа, ако не – работи се с откъса от Читанката. В разтворената книга се записват заглавията, прочетени от всеки ученик. Който е прочел най-много книги за даден период, получава възможност да вземе интервю от директора или от учител.

С издаването на училищен вестник целим да привлечем и неактивните читатели, да възпитаваме интерес към четенето. Детето писател най-добре би разбрало детето читател и ще се старае да представи необходимата информация по достъпен начин.

Чрез вестника се опитваме да възпитаваме у учениците обич и уважение към родината си, да ги стимулираме да научат повече за историята и традициите, да възпитаваме уважение към обичаите на предците си и историческото минало. В първия брой малките журналисти представиха Съединението на България, обявяването на Независимостта на България и Деня на Народните будители. Във втория брой са представени обичаите коледуване, Бабин ден. Отбелязва се годишнината от смъртта на Васил Левски. В трети брой са отразени Цветница и Великден, Денят на славянската писменост.

На последната страница на всеки брой има талон с „Въпрос на броя“. Читателят трябва да попълни талона и да го пусне в редакционната кутия. Чрез жребий един от участниците получава награда. Въпросът е свързан с българските празници.

В рубриката „Лично творчество“ са поместени табла и изделия, направени от учениците в часовете по занимания по интереси.

Подготовката по издаването на вестника и еуфорията около резултата от работата подтикнаха учениците да изявят желание да развият уменията си и освен вестник да се опитат да направят и книга. Първата ни книга трябваше да е значима и специална. Учениците от втори клас предложиха да бъде книга за Васил Левски, като с нейната поява отбележим годишнината от обесването му.

По този начин се появи и нашата първа книга за Васил Левски. Тя е различна – ръчно изработена, ориентирана към малкия читател. В книгата ръкописно е написана информация за живота и делото на Левски на достъпен език.

Идеята беше да направим книга-игра, която дава възможност на децата да учат чрез действия. В джобчета има въпроси за Левски, скрити интересни снимки. В пощенски плик са поместени мисли на Апостола, взети от неговите писма, има и кръстословица. Описанието на Левски, написано от Иван Вазов, е с пропуснати думи и има възможност думите да се попълнят, като се залепват с велкро. Има скрити снимки на предмети, свързани с живота на Дякона. На последната страница всеки читател може да тества знанията си за Васил Левски, като свърже дадено събитие от живота на Апостола с дадена година.

Малкият читател може да борави с книгата по най-различни начини: докосва отделни приложения, отваря, затваря, отлепва и залепва, издърпва или пъха различни елементи. По този начин се дава възможност на учениците свободно да експериментират, да учат самостоятелно.

Като постигнати резултати от издаването на „Малки мечтатели“ и книгата за Васил Левски може да отбележим:

- учениците станаха активни в търсенето на информация по теми, които ги вълнуват;
- стимулира се интересът към четене на детски вестници и списания;
- актуализират и разширяват знанията си;
- учат и четат чрез правене.

Дава се възможност всеки сам да се изяви с това, в което се чувства най-добре подготвен. Подобен тип задачи спомагат за формирането на самочувствие и отговорност у всеки, който със своята работа предопределя крайния резултат.

Вярваме, че всеки ученик би се влюбил в четенето, ако се докосне до подходящо четиво.

FIVE MINUTES ARE ENOUGH TO BECOME A JOURNALIST

✉ **Ms. Darina Staykova Hadjiiska**
St. Kliment Ohridski Elementary School
Village of Voysil, Region of Plovdiv
E-mail: nu_selovoisil@abv.bg